

2002-02-15

231-1622-98

Till enligt
SÄNDLISTA

Bildande av naturreservatet Mässmyrfallet i Östhammars kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Enligt 2 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken upphörde naturvårdslagen (1964:822) att gälla den 1 januari 1999. Enligt 6 § nämnda införandelag skall dock ärenden som inletts före detta datum handläggas och bedömas enligt naturvårdslagen.

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 § naturvårdslagen, Mässmyrfallet som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatets gräns anges på bifogad karta, bilaga C.

För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 10 § naturvårdsförordningen (1976:484), att nedan, angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen meddelar, med stöd av 9 § naturvårdsförordningen, föreskrifter för naturvårdsförvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A. Länsstyrelsen ska vara förvaltare av naturreservatet.

Beslutet ska kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse ska även införas i ortstidningen Upsala Nya Tidning.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla de värdefulla naturtyper som förekommer inom området såsom naturskogsartad barrblandskog, örtrika svackor, glupar och sumpskogar. De hydrologiska betingelserna i området ska också bevaras så långt möjligt.

Syftet är även att bevara biologisk mångfald och förutsättningarna för en långsiktig överlevnad av de rödlistade arter som finns i området.

2002-02-15

231-1622-98

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET - GRUND FÖR BESLUTET

Administrativa data

Naturresevatets benämning:	Mässmyrfallet
Objektsnummer:	03-02-78
Kommun:	Östhammar
Församling:	Ekeby
Fastigheter:	Gillinge 11:1 (del av) och Hökhuvud 4:1 (del av)
Markägare:	Korsnäs AB
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
./B Lägesbeskrivning:	Området är beläget ca 8 km sydost om Gimo. Läget framgår av bifogad karta, bilaga B.
./C Gräns:	Reservatsområdet har markerats med streckad linje på bifogad karta, bilaga C.
Area:	114 ha, varav ca 113 ha produktiv skogsmark.
Topografisk karta :	12I Östhammar SO
Ekonomisk karta :	128 37 Fagervik, 128 47 Stora Hallsjön
Koordinat i rikets system:	x= 6669400, y= 1638600
Koordinat enligt natur- vårdsregistret:	12I 3h 44 36
Beteckning enligt Natura 2000:	SE0210158
Markslag och naturtyp:	Äldre barrskog..... ca 107 ha Fuktängar..... ca 1 ha Yngre blandskog ca 2 ha

2002-02-15

231-1622-98

Ungskog och yngre barrskog..... ca 4 ha

Naturtyper enligt

Natura 2000*: Västlig taiga 112 ha

*Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Skyddsvärda arter:

Tjäder - *Tetrao urogallus*

Slaguggla - *Strix uralensis* (NT)

Mindre hackspett - *Dendrocopus minor* (VU)

Tretåig hackspett - *Picoides tridactylus* (VU)

Guckusko - *Cypripedium calceolus** (NT)

Skogskorn - *Hordelymus europaeus* (NT)

Aspfjädermossa - *Neckera pennata* (VU)

Blomskägglav - *Usnea florida* (NT)

Brunskäftad blekspik - *Sclerophora farinacea* (NT)

Ekpricklav - *Arthonia byssacea* (VU)

Dvärgbägarlav - *Cladonia parasitica* (NT)

Gränsticka - *Phellinus nigrolimitatus* (NT)

Blackticka - *Junghuhnina collabens* (VU)

*Arten ingår i EU:s art- och habitatdirektiv.

CR, EN, VU, NT: Rödlistade arter i Sverige, enl. rödlistan år 2000;

CR= akut hotad, EN= starkt hotad, VU= sårbar och NT= missgynnad.

Naturförhållanden

Naturreseptatet Mässmyrfallet består till övörvägande del av äldre, lövrik barrblandskog på blockrik mark. Över hela området finns små örtrika svackor, glupar och sumpskogar. En skogsbilväg delar området i en östlig och en västlig del. En stickväg går in i den östra delen. I den sydvästliga delen är marken blockfattig och rikare med inslag av örtrika fuktdråg och glupar. I den sydöstra delen utbreder sig en mosaik av små skogskärr som sammanbinds av bäckartade översilningsstråk och sumpskogar med klibbal, björk och gran. Denna del är hydrologiskt helt opåverkad. I övrigt kantas området av flera stora diken som lokalt påverkar angränsande delar inom reseptatet.

I området närmast väster om Björnkärret och Per-Larsfallet finns ett örtrikt dråg som hänger samman med en större glup. Kring den stora glupen i söder växer grova lövträd. Väster om denna glup ligger ytterligare en öppen glupartad fuktäng som sannolikt nyttjats för slåtter.

Gran är dominerande trädslag men i de norra delarna finns en del tall i anslutning till sankmarker och begränsade hållmarker. Inslaget av björk och asp är i allmänhet stort. Framförallt i partier med rikare mark, t ex kring glupar, är vegetationen lundartad med förekomst av ask, lind, lönn, ek, alm och hassel.

Geologi

Jordarten i reservatet består av kalkpåverkad morän som till största del är blockrik eller storblockig. Därutöver finns mindre hållpartier och kärr. Berggrunden består av granit.

Djur-, växt- och svampliv

I området har mer än 50 signalarter (arter som indikerar miljöer med höga naturvärden) påträffats varav ett stort antal är rödlistade. Arterna är karaktäristiska för såväl barrnaturskog, naturliga lövsuccessioner samt lövskog med stabilt och fuktigt mikroklimat. Som exempel på rödlistade arter kan nämnas: blackticka, skogskorn, guckusko, blomskägglav, ekpricklav, slaguggla och mindre hackspett.

Historisk och nuvarande markanvändning

Inom reservatet, främst i de västra delarna, finns några fornlämningar. Dessa består bl. a. av ett röjningsröseområde bestående av minst 20 rösen. Röjningsrösen är av ålderdomlig typ och härstammar från järnåldern då fornlämningsområdet i skötselområde B var odlingsmark. Inom detta fornlämningsområde finns också en kolbotten som är ca 25 m i diameter och 1,5 m hög. Söder om kolbotten finns en kojgrund.

Intill fornlämningsområdet finns ett gravröse. Gravrösen och stensättningar finns också i södra delen av skötselområde A.

Skogen, som är omkring 100 år gammal, har sannolikt uppkommit genom självföryngring, i vissa delar efter brand. I större delen av reservatet har inga skogvårdsåtgärder utförts under en lång tid, varför tillgången på lågor och klenare högstubbar bitvis är relativt god. Det låga antalet av riktigt gamla träd, liksom förekomsten av kolbottnar, visar att områdets skogar tidigare utnyttjades hårt. På de mindre blockrika markerna har även skogsbete och slätter sannolikt förekommit.

Namnändelsen "-fallet" härstammar troligen från fälle, dvs fälld skog. Detta namn återfinns inom reservatet i två namn, dels reservatsnamnet Mässmyrfallet och dels i Per-Larsfallet.

Området skall genom reservatsbildningen till största delen lämnas för fri utveckling.

Intressen för allmänheten

2002-02-15

231-1622-98

Reservatet är beläget nordost om sjön Vällen, cirka 4 km öster om den allmänna vägen mellan Bladåker och Gimo. Reservatet nås bäst med bil via skogsbilvägen som ansluter till denna väg.

Parkeringsmöjligheter finns vid den befintliga skogsbilvägen.

Jakt är tillåten enligt gällande jaktlagstiftning.

Referenser:

Eriksson, P. 1997. *Ekologisk landskapsplanering i Vällenområdet*. Upplandsstiftelsen. Rapport nr 5.

Gärdenfors, U. (ed.) 2000. *Rödlistade arter i Sverige 2000 - The 2000 Red List of Swedish Species*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Länsstyrelsens fornlämningsregister.

Nitare, J. (ed) 2000. *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens förlag. Jönköping.

Opublicerade uppgifter från Pär Eriksson och Jan-Helmer Gustavsson.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdika eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för:
 - åtgärder enligt skötselplanen,
 - underhåll av dike som avvattnar Björkmyran (utanför reservatet) och som löper genom reservatet i centrum av skötselområde F samt det dike som berör östra gränsen av reservatet,
 - åtgärder för vilka Länsstyrelsen lämnar tillstånd till enligt föreskrift A 12,
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång eller annan anläggning med undantag för
 - i skötselplanen angivna anläggningar och anordningar,
 - åtgärder för vilka Länsstyrelsen lämnat tillstånd till enligt föreskrift A 12,
3. dra fram mark eller luftledning,
4. anordna upplag annat än tillfälliga i samband med reservatsområdets skötsel,
5. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
6. tillföra växtnäringsämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
7. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet med undantag för
 - åtgärder enligt skötselplanen,
 - absolut nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,

- åtgärder för vilka Länsstyrelsen lämnat tillstånd till enligt föreskrift A 12,
8. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras,
 9. sätta upp saltsten eller utfodra vilt
 10. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning på befintlig enskild väg,
 - körning i samband med brandbekämpning,
 - körning i samband med skötsel av reservatsområdet,
 - körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg,
 11. upplåta mark för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon med undantag för tillfällig parkering på anvisad parkeringsplats enligt skötselplanen,

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

12. rätta eller bredda de enskilda vägarna i reservatsområdet,
13. vidta åtgärder, som strider mot föreskrifterna, för att främja hotade djur-, växt- och svamparter.

Dessutom gäller :

14. föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även för markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar skall förbud gälla att:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag med undantag för plockning av matsvamp och bär,
3. fånga, döda eller bortföra djur, bortföra ägg eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
4. medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplad,
5. framföra motordrivet fordon annat än på befintlig enskild väg.

ÄRENDETS BEREDNING

Under år 1993 påbörjade Upplandsstiftelsen ett projekt "Ekologisk landskapsplanering för hotade arter och miljöer" kring sjön Vällen. Som en följd av arbetet avgränsades ett antal särskilt värdefulla områden som föreslogs skyddas som naturreservat. Flera av dessa områden var tidigare inte dokumenterade i naturvårdssammanhang, Mässmyrfallet är ett av dessa. Naturvårdsverket och Länsstyrelsen uppdrog år 1995 åt Upplandsstiftelsen att under en treårsperiod ta fram underlag för naturreservatsbeslut samt skötselplaner för 19 utvalda områden i Uppsala län. Av dessa objekt ingick ett flertal områden som stiftelsen föreslagit som naturreservat vid Vällen. Arbetet har bedrivits i samråd med berörda markägare.

Förslag till naturreservat remitterades år 1999 till markägare, sakägare, berörda myndigheter och organisationer (se sändlista). Yttrande inkom från Östhammars kommun, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Sveriges Geologiska Undersökning, Vägverket, Banverket, Bergsstaten och Telia AB. Inga synpunkter inkom mot att bilda reservatet. I huvudsak har inkomna synpunkter inarbetats i beslutet.

Avtal om inträngsersättning med Korsnäs tecknades i januari år 2002.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga E.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog styrelseledamöterna Denstedt-Stigzelius, Ekström, Eriksson, Hedberg, Karlén, Karlsson, Klasson, Malmström, Pagard, Pettersson och Rinman samt tjänstgörande suppleanterna Andersson, Djurclou och Sjöborg.

2002-02-15

231-1622-98

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Ulf Henricsson, länsassessor Kerstin Lagerlöf, miljövårdsdirektör Leif Sandin, länsantikvarie Karl Johan Eklund, biträdande länsarkitekt Mats Hellberg, länsexpert naturvård Jan Lundqvist och naturvårdshandläggare Linnea Olsson, föredragande.

Ann-Cathrine Haglund

Linnea Olsson

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
MÄSSMYRFALLET

2002-02-15

12(13)

231-1622-98

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1: 50 000
- C. Reservatskarta, skala 1:10 000
- D. Skötselplanskarta, skala 1:10 000
- E. Hur man överklagar